

نام و نام خانوادگی:	نام درس: ادبیات فارسی یازدهم	تعداد صفحات:	شماره صندلی:
کلاس یازدهم:	نام دبیر: آقایان جمشیدی و کرمی	۴	

ردیف	سوالات	بارم
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	کدام معنی از واژه برای کلمه "افگار" در مصراع «از دوست به هر زخمی افگار نخواهم شد.» مناسب تر است؟ الف) مجروح ب) متحیر پ) خسته ت) نژند	۰/۲۵
۲	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) هنوز با منی و از نهیب رفتن تو به روز وقت شمارم به شب ستاره شمارم ب) هر روز خنیده نام تر گشت در شیفگی تمام تر گشت پ) دل را بر مثال کوشکی یافت.	۰/۷۵
۳	با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌ای را که املاي آن غلط است، بنویسد. فتحعلی شاه به سفارش آقا محمد خان قاجار و با دریافت‌های شخصی خویش، فرزند دوم خود، عباس میرزا را با اعطای نشان ولایتعهدی، راهی دارالسلطنه تبریز کرده بود.	۰/۲۵
۴	کدام یک از ابیات زیر فاقد غلط املايي است؟ الف) چون موسم حج رسید برخواست اشتر طلبید و محمل آراست ب) برو شیر درنده باش ای دغل مینداز خود را چو روباه شل	۰/۲۵
۵	از میان کلمات، صورت صحیح واژه غلط را بنویسید. قرین و همنشین - عار و ننگ - اذن و اجازه - مخنغه و گردنبند - صلت و پاداش - باغ و راغ	۰/۲۵
۶	در یکی از گزینه ها املاي واژه غلط است؟ صحیح آن را بنویسید. الف) چون مولانا از یافتن شمس ناامید شد، ناچار با اصرار همراهان به قونیه بازگشت. ب) من نهایت بعد اختیار کردم، که غربت را خطر بسیار است.	۰/۲۵
۷	در هر یک از کلمات زیر املاي درست را از داخل کمانک برگزینید. الف) چون ابلیس گرد (غالب، قالب) آدم برآمد. ب) اگر به طوع و (رغبت، رقبت) نیاید. به اکراه و اجبار برگیر و بیاور. پ) جانفشانی‌های شما (علی رقم، علی رغم) محرومیت‌های فراوان دشمن را به تحسین واداشت.	۰/۷۵
۸	مفرد کلمات زیر را بنویسید. الف) نفایس: ب) مناسک:	۰/۵
۹	در متن زیر کدام کلمه، جزء واژگان صفت شمارشی اصلی است و در نقش دیگری به جز صفت در جمله واقع شده است؟ «همسفر، در این راه طولانی که چون باد می‌گذرد، بگذار از اول اختلاف‌هایمان باقی بماند و مخواه که یگانه شویم. هر چیز که تو دوست داری، من همان را دوست بدارم، مخواه که هر دو یک آواز را بپسندیم، مخواه که هر دو یک ساز و کتاب و طعم و رنگ را بپسندیم و یک شیوه نگاه کردن را.»	۰/۲۵
۱۰	نقش دستوری شاخص در یکی از ابیات زیر به کار رفته است، کلمه شاخص را بیابید. الف) حاجی شروع به نوشتن اخبار سفارتخانه برای شخص شاه ایران می‌کند. ب) کامران میرزا باید از هر جهت اسباب دلجویی استاد را فراهم کنی. پ) شاه را به بود از طاعت صدساله و زهد قدر یک ساعته عمری که در او داد کند	۰/۲۵

۰/۲۵	۱۱	فعل مجهول را در عبارت زیر بیابید و صورت معلوم آن فعل را بنویسید. و مثال داد تا هزار هزار درم به غزنین و دو هزار هزار درم به دیگر ممالک، به مستحقان و درویشان دهند، شکر این را، و نبشته آمد و به توفیق مؤکد گشت و مبشران برفتند.
۰/۵	۱۲	جمله زیر را مجهول کنید. «این مطلب را نمی دانستم.»
۰/۵	۱۳	نقش ضمایر مشخص شده را بنویسید. الف) دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم ب) پرورده عشق شد سرشتم جز عشق مباد سرنوشتم
۰/۵	۱۴	درجملات زیر دو کلمه را که نقش تبعی دارند، مشخص کنید. (الزاماً در همه عبارات نقش تبعی نیست) الف) سیزده را همه عالم به در امروز از شهر من خود آن سیزدهم کز همه عالم به درم ب) ای کف تو در وجود به از ابر بهار خلق را با کف تو ابر بهاری به چه کار ت) شاد زی (زندگی کن) با سیاه چشمان شاد که جهان نیست جز فسانه به باد
۰/۵	۱۵	درستی و نادرستی کلمات مشخص شده را در ابیات زیر را معین نمایید. خدا را بر آن بنده بخشایش است که خلق از وجودش در آسایش است کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست که <u>دون همّتان</u> ند بی مغز و پوست الف) نقش کلمه بخشایش مسند است. درست ☐ نادرست ☐ ب) نقش کلمه دون همّتان نهاد است. درست ☐ نادرست ☐
۰/۲۵	۱۶	نوع روابط معنایی هر گروه از واژگان زیر را بنویسید. الف) افراط و تفریط: ب) افغان و زاری: پ) گل و یاس:
۰/۲۵	۱۷	در کدام جمله کاربرد (را) با جمله های دیگر متفاوت است؟ الف) جملگی ملائکه را در آن حالت انگشت تحیر در دندان تعجب بماند. ب) شما را سر و کار با عشق نبوده است. پ) اگر ما را افتی رسد از این شخص از این موضع تواند بود. ت) حق تعالی را با این قالب سر و کار خواهد بود.
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱	۱۸	ابیات زیر را کامل نمایید. الف) هم حرکاتش متناسب به هم ب) آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست
۰/۵	۱۹	نام آثاری را که آفرینندگان آنها نادرست ذکر شده بنویسید. تحفه الاحرار: جامی، اسرار التوحید: سنایی، فرهاد و شیرین: نظامی گنجه ای، مرصادالعباد: نجم الدین رازی
۰/۵	۲۰	در عبارات زیر جای خالی را به درستی تکمیل کنید. الف) کتاب غزلیات شمس اثر است. ب) از آثار عطار نیشابوری که به نثر نگاشته شده، می توان کتاب نام برد.
۰/۲۵	۲۱	«مشبه به» را در نخستین تشبیه بیت زیر بیابید. چون رایب عشق آن جهانگیر شد چون مه لیلی آسمان گیر
۰/۵	۲۲	آرایه ادبی خواسته شده در هر بیت را مشخص کنید. الف) به مستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته (مجاز) ب) از این سد روان در دیده شاه زهرموجی هزاران نیش می رفت (متناقض نما)

۰/۵	عبارت زیر را تکمیل کنید. قالب شعری چهارپاره از دوره(۱)..... تا کنون رواج داشته و از شاعرانی که سروده‌هایی در این قالب دارند می‌توان(۲)..... نام برد.	۲۳
۱	جای خالی را در عبارات زیر تکمیل نمایید. الف) کاربرد واژه چنگ در بیت زیر آرایه را پدید آورده است. «با زمانی دیگر اندازای که پندم می‌دهی کاین زمانم گوش در چنگ است و دل در چنگ نیست» ب) در عبارت ذیل آرایه ادبی مشهود است. «پس به کران آب فرود آمدند و خیمه‌ها و شراع‌ها زده بودند.» پ) در عبارت زیر به جز آرایه های تکرار، جناس، واج آرایی، سجع و مراعات النظیر(تناسب)، آرایه دیده می‌شود. «در ایران آن روز دو دربار بود! دربار بزم و دربار رزم، بزم پدر و رزم پسر.» ت) آرایه ادبی قسمت مشخص شده چیست؟ سرنشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد	۲۴
۰/۷۵	آرایه ادبی متناسب با هر بیت را در برابر آن بنویسید. (دو آرایه اضافه است) تضمین - جناس - ایهام - حس آمیزی - تشبیه	۲۵
	الف) صورت بی صورت بی حدّ غیب ب) به ترانه‌های شیرین، به بهانه‌های زرین پ) ناز تو و نیاز تو، شد همه دلپذیر من ز آینه دل تافت بر موسی ز جیب بکشید سوی خانه، مه خوب خوش لقا را تا ز تو دلپذیر شد، هستی ناگزیر من	
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۰/۵	با توجه به داستان در بیت زیر، شاعر گوینده و مخاطب را چه کسی قرار داده است؟ گو، یارب از این گزاف کاری الف) گوینده: ب) مخاطب:	۲۶
۱	با توجه به متن سوالات را پاسخ دهید. «واین مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط قلم در نهاد تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمّات فارغ شده بود و خیل‌تاشان و سوار گسیل کرده. پس رقعتی نبشت به امیر و هر چه کرده بود باز نمود.» الف) منظور از دبیر کافی کدام شخصیت داستان است؟ ب) نماز پیشین کدام نماز است؟ پ) «قلم در نهادن» یعنی چه؟ ت) «باز نمودن» به چه معناست؟	۲۷
۱	مفاهیم هر یک از ابیات را در عبارات زیر بیابید و مقابل آن بنویسید. زوال حکومت - امیدواری - شدت جنگ و مبارزه - مقاومت الف) در آن باران تیر و تیغ پولاد ب) به پیش دشمنان استاد و جنگید پ) در آن تاریک شب می‌گشت پنهان ت) در آن سیماب گون امواج لرزان میان شام رستاخیز می‌گشت رهاند از بند اهریمن وطن را فروغ خرگه خوارزمشاهی خیال تازه‌ای در خواب می‌دید	۲۸

۰/۵	<p>مفهوم مشترک ابیات را بنویسد.</p> <p>ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم چنین قفس نه سزای چو من خوش الحانی‌ست</p> <p>باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم</p>	۲۹
۰/۲۵	<p>مفهوم کدام بیت با مفهوم بیت زیر متناسب نیست؟</p> <p>«عاقبت از خامی خود سوخته ای دوصد لعنت بر این تقلید باد کز حریصی همچو خوکی تندرست و ناتوان تو ره خود رو که راه خود نکوست</p> <p>رهروی کبک نیاموخته»</p>	۳۰
۰/۵	<p>منظور از پدر در هر یک از عبارتهای زیر چه کسی است؟</p> <p>الف) زرهاست که پدر ما از غزو هندوستان آورده است. ب) یک کیسه به پدر باید داد و یک کیسه به پسر تا خویشتن را ضیعتگی حلال خرنند.</p>	۳۱
۰/۲۵	<p>مقصود از عبارت مشخص شده چیست؟</p> <p>مردمی که به خانه‌های تاریک و بی دریجه عادت کرده‌اند. از پنجره‌های باز و نورگیر، گریزان هستند.</p>	۳۲
۴	<p>معنی و مفهوم اشعار و عبارتهای زیر را به نثر روان بنویسید. (هر کدام ۰/۵ نمره)</p> <p>الف) اگر توفیق او یک سو نهد پای ب) یقین مرد را دیده بیننده کرد پ) کدام دانه فرو رفت در خاک که نرسد؟ ت) در آن دریای خون در قرص خورشید ث) چون شیر به خود سپه شکن باش ج) لِلَّهِ دَرْكُمَا: بزرگا که شما دو تنید! چ) جمعی را مشتبه شد: گفتند: نه همه تو ساخته‌ای؟ ح) آن خاک را میان مگه و طائف، فرو کرد. حالی عشق دو اسبه می آمد.</p> <p>نه از تدبیر کار آید نه از رای شد و تکیه بر آفریننده کرد چرا به دانه انسانیت این گمان باشد غروب آفتاب خویشتن دید فرزند خصال خویشتن باش</p>	۳۳